

Gebruikte databronnen

Registratiegegevens huisartsenzorg

Gegevens over de geschatte vraag naar huisartsenzorg zijn ontleend aan NIVEL Zorgregistraties eerste lijn (2013)¹, verder te noemen Zorgregistraties. Zorgregistraties maakt gebruik van gegevens die routinematig in de zorg worden verzameld bij verschillende eerstelijnsdisciplines waaronder de huisartsenzorg. Voor gegevens omtrent huisartsenzorg wordt data verzameld bij ruim 500 huisartsenpraktijken. Op continue basis worden gegevens over aandoeningen, aantallen contacten, en geneesmiddelenvoorschriften, geregistreerd met behulp van codes uit de International Classification of Primary Care (ICPC, Lamberts, Woods, Hofmans-Okkes, 1993).

De gegevens voor VAAM versie 4.1 zijn gebaseerd op het jaar 2014. In 2014 leverden 372 huisartsenpraktijken gegevens en stonden ruim 1,4 miljoen vaste patiënten ingeschreven.

Volgens de criteria van Zorgregistraties zijn huisartspraktijken meegenomen in de analyse als zij minstens een half jaar geregistreerd hebben. Voor de praktijken die niet het volledige jaar geregistreerd hebben, is een correctiefactor toegepast.

Centraal bureau voor de statistiek (CBS)

De VAAM geeft een schatting van de lokale zorgvraag op basis van bevolkingskenmerken van een gebied via een rekenmodel. Het rekenmodel is gebaseerd op de samenhang tussen deze bevolkingskenmerken en zorgindicatoren. Deze samenhang wordt via schattingsmodellen berekend in steekproeven uit landelijke databases en vervolgens geëxtrapolleerd naar de lokale situatie. De VAAM presenteert dan ook geen werkelijke cijfers maar schattingen. De volgende bevolkingskenmerken worden meegenomen in het rekenmodel, omdat zij belangrijke determinanten zijn van zorggebruik (Van Lindert et al., 2004).

- Combinatie leeftijd-geslacht.
- Eenpersoonshuishouden
- Niet-westerse allochtonen
- Personen met een laag inkomen
- Statusscore
- Huurwoningen
- Stedelijkheidsgraad van het gebied

Andere mogelijke determinanten van zorggebruik, zoals bijvoorbeeld opleiding, zijn niet beschikbaar op 4-cijferig postcodeniveau.

De bevolkingskenmerken zijn afkomstig van het CBS. Gekeken is naar de beschikbaarheid op een zo laag mogelijk geografisch niveau. Via de Statline databank zijn de bevolkingskenmerken beschikbaar op 4-cijferig postcodeniveau via de module 'Bevolking en huishoudens; 4-cijferige postcode, 1 januari 2013' (CBS, 2013). De bevolkingskenmerken 'personen met een laag inkomen' en 'het aantal geboorten' zijn via maatwerk bij het CBS aangevraagd.

---

¹ <http://www.nivel.nl/NZR/zorgregistraties-eerstelijns>

Combinatie leeftijd-geslacht

Proportie personen in 7 geslacht-leeftijdscategorieën zijn meegenomen als voorspellers van de vraag naar zorg. Er zijn 7 leeftijdscategorieën: 0-4 jaar, 5-14 jaar, 15-24 jaar, 25-39 jaar, 40-64 jaar, 65-74 jaar en 75 jaar en ouder. De categorie man 25 tot en met 39 jaar is gebruikt als referentiecategorie. De gegevens zijn gebaseerd op het jaar 2013.

Personen met een laag inkomen

De proportie personen in een huishouden met een laag inkomen in het postcodegebied waar de patiënt woont is opgenomen in de analyse. Deze gegevens zijn ontleend aan de Gemeentelijke Basisadministratie van het CBS. Hierbij hanteert het CBS de vuistregel dat inkomens die onder het 40ste percentiel van de landelijke verdeling vallen, aangemerkt worden als laag. De inkomensgegevens zijn afkomstig uit 2011.

Stedelijkheidsgraad van het gebied

De stedelijkheidsgraad van het postcodegebied waar de patiënt woont is opgenomen in de analyse. Gegevens zijn ontleend aan het CBS van 2013, waarbij stedelijkheid onderverdeeld wordt in 5 categorieën, variërend van platteland (1) (minder dan 500 adressen per km²) tot zeer sterk stedelijk (5) (meer dan 2500 adressen per km²). De categorie 'platteland' is gebruikt als referentiecategorie, voor de overige categorieën zijn dummy's gemaakt.

Eenpersoonshuishoudens

De proportie eenpersoonshuishoudens in het postcodegebied waar de patiënt woont is opgenomen in de analyse. Het CBS heeft op 4-cijferig postcodeniveau het aantal eenpersoonshuishoudens en het aantal particuliere huishoudens (particuliere huishoudens bestaan uit één of meer personen die alleen of samen in een woonruimte zijn gehuisvest en zelf in hun dagelijks onderhoud voorzien). De proportie eenpersoonshuishoudens is bepaald door het aantal eenpersoonshuishoudens te delen op het aantal particuliere huishoudens. Gegevens zijn gebaseerd op het jaar 2013.

Niet-westerse allochtonen

De analyse bevat de proportie niet-westerse allochtonen in het postcodegebied waar de patiënt woont. De proportie niet-westerse allochtonen is bepaald door het aantal niet-westers allochtonen te delen op het aantal inwoners. Gegevens zijn gebaseerd op het jaar 2013.

Huurwoningen (ABF)

In de analyse wordt de proportie huurwoningen in het gebied meegenomen als voorspeller van de zorgvraag. De proportie huurwoningen is berekend als totaalmaat van het aantal huur- en koopwoningen. De gegevens zijn beschikbaar gesteld door ABF en zijn van het jaar 2013.

Statusscore (Sociaal en cultureel planbureau, SCP)

In de analyse is als voorspeller van de zorgvraag de statusscore van een gebied meegenomen. De statusscore bestaat uit vier gegevens: het gemiddelde inkomen in een wijk, het percentage mensen met een laag inkomen, het percentage laag opgeleiden en het percentage mensen dat niet werkt. Het SCP heeft via een factoranalyse deze kenmerken samengevat in één samengesteld kenmerk: de sociale status. Een statusscore is een getal dat de status van een wijk weergeeft: hoe hoger de score, hoe hoger de status van de wijk.

Tabel 1: Bronnen en jaartallen van de voorspellers

Demografische gegevens	Jaartal	Bron
Aantal inwoners	2013	CBS
Geslacht	2013	CBS
Leeftijd	2013	CBS
Particuliere huishoudens	2013	CBS
Laag inkomen	2011	CBS
Eenpersoonshuishoudens	2013	CBS
Stedelijkheid	2013	CBS
Etniciteit	2013	CBS
Geboorte	2013	CBS
Statusscore	2010	SCP
Huurwoningen	2013	ABF